

Steen & Lund As
Gjellebekkstubben 10
3420 LIERSKOGEN

Trondheim, 10.09.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/10971

Saksbehandler:
Johan Danielsen

Tillatelse til å sette ut ti blankmispel (*Cotoneaster lucidus*) ved Nasjonalgalleriet, Universitetsgata 13 i Oslo

Miljødirektoratet gir Steen & Lund AS v/Marte Siri Elden tillatelse til utplanting av 10 blankmispel (*Cotoneaster lucidus*) som erstatningsutplanting i eksisterende hekk ved Nasjonalgalleriet, Universitetsgata 13, Oslo, jf. forskrift om fremmede organismer § 6.

Sakens bakgrunn

Vi viser til søknad fra Steen & Lund AS v/Marte Siri Elden (søker) av 02.09.2019 om tillatelse til suppleringsutplanting av 10 blankmispel (*Cotoneaster lucidus*) i avgrensa hekk ved Nasjonalgalleriet, Universitetsgata 13.

Lovgrunnlaget

Formålet med forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Etter forskriften § 10 kreves det i utgangspunktet tillatelse for utsetting av organismer i Norge. Forskriften § 11 bokstav a og b og § 33 unntar i stor grad utsetting av landlevende planter i parker og andre dyrkede område fra kravet om tillatelse. Unntakene gjelder likevel ikke planter oppført på vedlegg V.

Ved vurderingen av søknaden skal Miljødirektoratet særlig legge vekt på om den omsøkte organismen kan gi uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 10 andre ledd. Vi kan ikke gi tillatelse til utsetting dersom det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Direktoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. § 15 tredje ledd. De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved vurderingen, jf. nml § 7.

Kunnskapsgrunnlag blankmispel (*Cotoneaster lucidus*)

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra Artsdatabanken. Blankmispel (*Cotoneaster lucidus*) er en ca. 2 m høy, rikt grenet busk som formerer seg raskt med svarte, saftige bær som fugl liker svært godt. Den stammer fra grenseområdet mellom Sør-Sibir og Mongolia i Øst-Asia.

Blankmispel er tetraploid med aseksuell frøformering, og et enkelt individ kan raskt gi opphav til en bestand. Den er ansett for å være frostheddig ned til -10 grader, og er mest hardfør av dyrkede *Cotoneaster*-arter. Den etablerer seg under de fleste klimaforhold og i mange naturtyper. Både naturtyper med mye lys og i skygge som; kratt, en rekke skogtyper, i eng, beitemark, rasmark, berg og skrenter og skrotemark.

Den er vanlig sør på Østlandet, rundt Trondheimsfjorden og trolig på deler av Vestlandet, er funnet i alle fylker. Arten har stort potensial for å etablere seg i med tette bestander i store deler av landet. Den er innført som hagebusk og spres av fugl over lange distanser (flere kilometer) og har store og økende bestander og slik stort invasjonspotensiale.

Den ansees å ha stor økologisk effekt da den fortrenger andre buskarter i en rekke skog- og kratttyper (bl.a. på den sårbare naturtypen grunnlendt kalkmark i låglandet). Arten etablerer nytt busksjikt i skog, og har en stor fruktproduksjon som påvirker hvilke bær som blir spist av fugl.

Blankmispel er vurdert til å ha svært høy risiko i norsk natur, ettersom den skårer maksimalt både på invasjonspotensial og økologisk effekt. Den fortrenger norske arter og er en særlig stor risiko der den etablerer seg i baserik skog, bakker og berg med trua og sårbare arter. Den er en av de mest ekspansive av alle fremmede busker. Risikovurderingen gjelder alle forvillede kultivarer (sorter) og frøkilder.

Miljødirektoratets vurdering

Blankmispel står oppført på lista i forskrift om fremmede organismer vedlegg V. Utsettinga krever derfor tillatelse etter forskriften § 11.

Plantingen er planlagt på offentlig eiendom, Statsbygg er i søknaden opplyst å være grunneier. Vi ber derfor, med bakgrunn i naturmangfoldlovens § 7 om at det i framtida gjøres vurderinger etter samme lov §§ 8 - 12 forhold til bruk av fremmede søkepliktige arter som denne på eiendommen.

Miljødirektoratet finner at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å behandle søknaden, jf. § 8 i naturmangfoldloven. Artsdatabanken vurderer at blankmispel utgjør svært høy risiko for å skade på biologisk mangfold i Norge.

Ved vurdering av søknaden skal det legges vekt på om organismen det søkes om utsetting av kan gi risiko for uheldige virkninger på biologisk mangfold, se § 10 andre ledd, jf. formålet i § 1. Omsøkt utplantingsområde ligger innenfor disse avstandene fra relevante naturverdier:

Naturverdi	Type		Avstand
Kavringen	Naturreservat		1,8 km
Hovedøya	Naturreservat		1,9 km
Naturtyper	Type	Verdi	Avstand
Akerselva	Viktig bekkedrag	Viktig	1,2 km
Hovedøya	Åpen grunnlendt kalkmark	Svært viktig	1,9 km
Rødlistede arter	Status		Avstand
Smånesle	Sårbar (VU)		1,9 km
Snau bergskrinneblom	Sårbar (VU)		1,9 km

Vi finner at det er registrert to naturreservat, en viktig og en svært viktig naturtype samt to relevante rødlistede arter innenfor to kilometer fra utplantingsområdet. Det er dokumentert spredning av blankmispel i Oslo. I fremmedartslista 2018 er blankmispel i høyeste risikokategori. Den sprer seg lett. I denne saken er det etter forholdene snakk om betydelig antall naturverdier innenfor to kilometer. De ligg relativt innenfor eller nær byområder med hager der flere arter, i tillegg til blankmispel fritt kan plantes. Det er nok slik en betydelig samla belastning på disse fra fremmede planter. Sett i lys av at dette er suppleringsutplanting i eksisterende hekk medfører

imidlertid ikke denne plantingen ikke økt risiko for vesentlig skade på naturmangfoldet. Estetiske hensyn knyttet til området er derfor tilstrekkelig tungtveiende til at tillatelse kan gis.

På generelt grunnlag oppfordrer vi likevel til at nødvendigheten av fortsatt bruk av høyrisikoarter som denne, framfor alternative stedeegne norske arter eller arter som ikke er vurdert føre til risiko for skade på naturmangfoldet, vurderes.

Regelverk som må overholdes ved utsetting av organismer

- Virksomheter som driver med utsetting av organismer skal etablere og dokumentere internkontroll i tråd med kravene i forskriften § 26. Dette gjelder ikke landbruksforetak.
- Dersom det ved spredning eller på annen måte oppstår fare for alvorlig skade på det biologiske mangfoldet som følge av utsettinga, skal du etter forskriften § 19
 - iverksette egnede tiltak for å avverge eller begrense skaden
 - varsle Miljødirektoratet
 - så lang det er mulig å gjenopprette den tidligere tilstanden for det biologiske mangfoldet

Vedtak

Miljødirektoratet gir Steen & Lund AS v/Marte Siri Elden tillatelse til å plante ut 10 blankmispel ved Nasjonalgalleriet, Universitetsgata 13 i Oslo, jf. forskrift om fremmede organismer § 6.

Vilkår:

- Tillatelsen er gyldig t.o.m. 31.10.2019
- Du skal sørge for at eventuelle ansatte og andre som er involvert i utsettinga har kunnskap om innholdet i denne tillatelsen.

Dersom vilkår i tillatelsen ikke følges kan Miljødirektoratet oppheve den eller endre vilkårene. Tilsier ny kunnskap at risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold er større enn antatt, jf. naturmangfoldloven § 67, kan også tillatelsen trekkes tilbake eller vilkårene endres. Miljødirektoratet kan også føre tilsyn med at bestemmelsene gitt i medhold av forskriften blir overholdt, jf. § 30 i forskrift om fremmede organismer.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS
Statsbygg	Boks 8106 Dep	0032	OSLO